

Raadsvoorstel Zienswijze op de begroting 2026 van de Metropoolregio Eindhoven

Waalre, 29 april 2025

Vergaderdatum:	20 mei 2025
Voorstelnummer:	2025-33
Zaaknummer:	959199
Portefeuillehouder:	M.F. Oosterveer
Naam opsteller:	Katrin Schellekens
Naam voorstel:	Voorstel tot het indienen van een zienswijze op de begroting 2026 van de Metropoolregio Eindhoven.
Grondslag raadsbesluit:	In de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven heeft de gemeenteraad de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de Programmabegroting van de verbonden partij.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de concept-programmabegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven en de Inwonerbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2026-2029;
2. In te stemmen met bijbehorende zienswijze op de concept-programmabegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven en de Inwonerbijdrage Meerjarenfinanciering Brainport Development 2026-2029 en deze toe te zenden aan de Metropoolregio Eindhoven;
3. Na vaststelling door het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven de meerjarige financiële gevolgen van de conceptbegroting 2026 van Metropoolregio Eindhoven (MRE) te verwerken in de meerjarenbegroting van de gemeente Waalre.

Inleiding

Op 3 maart 2023 heeft het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio (verder MRE) unaniem ingestemd met het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2023-2026. De uit het samenwerkingsakkoord voortvloeiende activiteiten en de afspraken met rijk en provincie Noord-Brabant zijn door de portefeuillehouders vertaald in een werkprogramma voor de verschillende thema's waarop we samenwerken.

In het MRE werken we samen op 5 thema's:

- Ruimte en Wonen (incl. Brede Welvaart)
- Economie
- Landelijk gebied
- Energietransitie
- Mobiliteit

Voor 2026 en verder is het streven groei in balans met focus op realisatie.

Onze regionale ambitie en opgaven zijn duidelijk. Mede op basis van de afspraken met het Rijk en de Provincie in het kader van de Brainportdeal (2022) en Beethovenconvenant (2024). Dit betekent: Het versneld bouwen van (betaalbare) woningen. Het uitvoeren van het regionale mobiliteitsprogramma met onder meer (hoogwaardig) openbaar vervoer, regionale fietspaden en mobiliteitshubs. Het werken aan een toekomstbestendig energiesysteem en voldoende stroomcapaciteit. En aan nieuwe werklocaties en intensivering van bestaande bedrijventerreinen. Bovendien werken we aan de regionale aanpak voor het mee (laten) groeien van de basis- en topvoorzieningen. En met het herijkte Stimuleringsfonds werken we aan het versterken van het innovatieve ecosysteem en de ketensamenwerking gericht op brede welvaart. Verder zetten we, mede op basis van de herijking van het thema landelijk gebied, in op het versterken van groenblauwe verbindingen, een vitale agrarische sector en de maatschappelijke waarde van groen in ruimtelijke gebiedsontwikkelingen. Tot slot, afhankelijk van de bestuurlijke besluitvorming in 2025, geven we uitvoering aan de (eerste) samenwerkingsafspraken in het kader van de bovenregionale samenwerking.

De financiële uitgangspunten voor het opstellen van deze conceptbegroting zijn vastgesteld in de Kadernota 2026. Conform de vastgestelde systematiek wordt de gemeentelijke bijdrage in 2026 voor de Regionale opgaven, Brainport Development en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) geïndexeerd met 4,5%.

Beoogd resultaat

1. Het doel van de begroting 2026 van de Metropoolregio Eindhoven is te voldoen aan de wettelijke verplichting vanuit de Wet Gemeenschappelijke Regeling.
2. Het doel van bijgevoegde zienswijze is het signaal af te geven dat er vanuit Waalre weinig financiële ruimte is. En aan de Metropoolregio Eindhoven gevraagd wordt mee te denken over het bijstellen van ambities, de indexeringen opnieuw te bezien en eerst de basis op orde te brengen voor zowel de eigen organisatie als voor de aanhaking van de gemeenten.

Argumenten

1.1 *De Begroting 2026 is opgesteld op basis van het vastgestelde Samenwerkingsakkoord 2023-2026.*

De uitwerking van het samenwerkingsakkoord in de concept-programmabegroting 2026 ligt hiermee voor.

- 1.2 *Uit een inhoudelijke toetsing van deze (voorlopige) begroting blijkt dat ze voldoet aan de afspraken die de 21 regiogemeenten hebben gemaakt op basis van de P&C documenten op indexering en inwoneraantallen.*

In de Kadernota 2026 werd voorgesteld om de gemeentelijke bijdrage voor Regionale opgaven, Brainport Development en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) voor 2026 met 4,5% te indexeren. De omvang van de voorgestelde indexering is berekend conform het daarvoor vastgestelde beleid voor de vier GR-en. De gemeentelijke bijdrage 2026 voor het Stimuleringsfonds wordt conform vigerend beleid niet geïndexeerd.

- 1.3 *De begroting 2026 komt overeen met de eerder aangeboden kadernota 2026 vanuit de MRE.*

De begroting is opgesteld binnen de kaders zoals die zijn vastgesteld in de Kadernota 2026 die u onlangs ter kennisname toegezonden heeft gekregen.

- 2.1 *Met deze zienswijze geven we samen met andere gemeenten uit onze regio een krachtig signaal af.*

De inhoud van de zienswijze is ambtelijk voorbereid met een afvaardiging vanuit alle subregio's van de 21 gemeenten. Het is dus een gezamenlijk verhaal van een groot deel van de 21 gemeenten uit de regio. In de zienswijze geven we aan dat ook de MRE als één van onze Gemeenschappelijke regelingen een stapje terug moet doen. In deze tijd

nu gemeenten het ravijnjaar op zich af zien komen vragen we om solidariteit, realistisch begroten en terughoudendheid in ambities. Eerst maar eens de basis op orde en uitvoeren waarvoor we aan de lat staan met de versnellingsopgaven. Daarvoor stellen we ook gemaakte afspraken rondom indexering ter discussie en om gemeenten tegemoet te komen in het ravijnjaar.

- 3.1 *De totale bijdrage voor 2026 ligt ten opzichte van de bijdrage voor 2025 hoger, jaarlijks € € 7.592 uitgezonderd indexeringen.*

Bij het opstellen van de begroting 2026 van de gemeente Waalre zal met deze negatieve bijstelling rekening moeten worden gehouden als het Algemeen Bestuur daarmee instemt. Bij de behandeling van de kadernota 2026 MRE is al meegegeven dat door de onzekere financiële positie van onze gemeente, wijzelf ook moeite om onze begrotingen jaarlijks sluitend te krijgen. Hogere bijdragen voor de GR-en, zelfs de indexeringsmethodiek, staan nu te discussie en zijn dan ook niet gewenst zonder een gesprek over de ambities. Dit maken we duidelijk in onze zienswijze. Onze bijdrage stijgt minder snel dan verwacht omdat er op peildatum minder inwoners in Waalre waren dan een jaar eerder.

- 3.2 *Omvang algemene reserve MRE*

Conform de beleidsnotitie kaders P&C van de vier Gemeenschappelijke Regelingen ligt de bandbreedte voor de omvang van de algemene reserve voor de MRE tussen € 0,6 miljoen en € 1,2 miljoen (o.b.v. begrotingstotaal 2026). De stand per 31-12-2024 bedraagt € 1.200.000 en daarmee voldoet de MRE aan de notitie. Bij het vaststellen van de jaarstukken 2024 wordt een voorstel aan het algemeen bestuur voorgelegd om de Algemene reserve verder aan te vullen met (een deel) van het verwacht positief resultaat van € 318.000. Daarmee kunnen de op dit moment ingeschatte risico's van € 1.445.000 voldoende worden gedekt.

- 3.3 *Omvang algemene reserve RHCE*

Conform de beleidsnotitie kaders P&C 4-GR ligt de bandbreedte voor de omvang van de algemene reserve voor het RHCE tussen € 150.000 en € 300.000 (o.b.v. begrotingstotaal 2026). De stand per 31-12-2024 bedraagt € 300.000 en daarmee voldoet het RHCE aan de notitie. Eveneens kunnen de op dit moment ingeschatte

risico's van € 245.000 voldoende worden gedekt.

Kanttekeningen

1.1 *Als er onvoldoende gemeenten zijn die uw standpunt delen kan de verhoging van de indexering toch een feit worden.*

De begroting 2026 MRE stellen we vast in het Algemeen Bestuur van de MRE. De zienswijzen worden in de besluitvorming betrokken. Het besluit van het Algemeen Bestuur dienen we uit te voeren volgens de Gemeenschappelijke regeling.

Kosten en dekking

De programmatische aanpak, de extra inzet op brede welvaart, de regiodeal én het versterken van de positie van de raden hebben een meerjarige impact. Dat heeft ook geresulteerd in het versterken van de organisatie MRE om de urgente opgaven en benodigde versnelling met elkaar, als 21 gemeenten, te kunnen realiseren. Daarvoor hebben we in de begroting van 2024 al keuzen gemaakt die meerjarig doorwerken, dus ook in 2026.

De totale gemeentelijke bijdrage van Waalre voor 2026 is (vastgesteld op basis van het aantal inwoners per 1-1-2025):

- Regionale opgaven (de 5 inhoudelijke thema's

Ruimte en Wonen, Economie, Mobiliteit, Energietransitie

en Landelijk Gebied):

€ 103.283

- Brainport Development:

€ 67.675

- Stimuleringsfonds:

€ 45.021

- Regionaal Historisch Centrum:

€ 83.405

De begroting 2026 vraagt van de gemeente Waalre een extra bijdrage van € 7.592 ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025. Hiervoor is vanaf 2026 géén dekking in de gemeentelijke begroting aanwezig. Deze stijging zullen we meenemen in de begroting van 2026. De bijdrage stijgt van € 291.792 naar € 299.384 dit wordt veroorzaakt door de indexering 2026 en een wijziging van het aantal inwoners per 01-01-2025, zoals in de kadernota 2026 werd aangekondigd.

De hierboven genoemde financiële gevolgen van de begroting 2026 worden verwerkt in de nog op te stellen meerjarenbegroting 2026-2029 van de gemeente Waalre.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Burgerparticipatie

Niet van toepassing

Inclusieve samenleving

Niet van toepassing

Communicatie

Ter voorbereiding op het geven van een reactie op de begroting, bieden de vier gemeenschappelijke regelingen GGD Brabant Zuidoost, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant, Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en Metropoolregio Eindhoven gemeenteraadsleden de mogelijkheid informatie in te winnen over de betreffende begrotingen. Deze bijeenkomst vindt plaats op 20 mei 2024.

Kernboodschap

De gemeente Waalre reageert met een zienswijze op de concept-programmabegroting 2026 van de Metropoolregio Eindhoven. De zienswijze gaat in op de oplopende kosten van de gemeenschappelijke regeling.

Vervolprocedure en planning

Uw reactie dient vóór 10 juni 2025 kenbaar gemaakt te worden aan het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven. Deze wordt dan betrokken bij de behandeling van de begroting in de Commissie van advies Financiën van 25 juni 2025. De reactie wordt samen met die van de vorengenoemde commissie in het kader van de vaststelling van de Begroting 2026 behandeld in het Algemeen Bestuur van 2 juli 2025.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

- Bijlage 1 Concept-programmabegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven
- Bijlage 2 Aanbiedingsbrief concept-begroting 2026 Metropoolregio Eindhoven
- Bijlage 3 Concept zienswijze op Concept-programmabegroting 2026 Metropoolregio Eindhoven

Bijlagen ter informatie

Dit raadsvoorstel bevat alle relevante informatie. Er zitten geen bijlagen bij dit voorstel.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,
gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken,

burgemeester,

M.F. Oosterveer